

**MOKINIO, BESIMOKANČIO METALO APDIRBIMO STAKLĖMIS SPECIALYBĖS,
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA
NR. 2-5**

I. BENDRI REIKALAVIMAI

- Vykdyti Marijampolės PRC darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda profesijos mokytojas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.
- Praktinių užsiėmimų metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.
- Palaikyti tvarką darbo vietoje.
- Darbo vietoje neturi būti pašalinių žmonių.
- Mokinys privalo dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis
- Mokiniui draudžiama dirbti su įrengimais, įrankiais, jei jis nėra apmokytas neinstrukuotas, kaip reikia saugiai dirbti šiais įrankiais ir įrengimais.
- Praktinių užsiėmimų metu užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje, stebėti praėjimų saugumą.
- Draudžiama be profesijos mokytojo žinios patikėti darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikinėti darbus nesusijusius su užduoties vykdymu. Pasišalinti iš darbo vietos galima tik gavus profesijos mokytojo leidimą.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

1. Pavojingi, kenksmingi ir kiti rizikos veiksniai, esantys ar galintys pasireikšti darbuotojo darbo aplinkoje, galimas poveikis darbuotojo saugai ir sveikatai, prevencinės priemonės:

Rizikos veiksnys	Poveikis saugai ir sveikatai	Prevencinės priemonės
<i>Fizikiniai veiksniai:</i>		
Nepakankamas darbo vietos apšvietimas	Didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas mažėja darbuotojo pastabumas. Galimos darbo klaidos, kurios gali būti susijusios su įvairaus masto incidentais, avarijomis, nelaimingais atsitikimais	Jeigu bendras apšvietumas yra mažesnis už reikalaujamą, būtina didinti šviestuvų kiekį ar papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus
Netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė, ventiliacija ir t.t.).	Įvairaus sunkumo ūmių sveikatos sutrikdymų ar profesinių ligų rizika	Įvertinus mikroklimatą ir meteorologines sąlygas, naudoti tinkamus darbui šioms sąlygoms rūbus, avalynę, esant audrai, perkūnijai, plikšalai darbus nutraukti

Per didelis triukšmo lygis (darbuotojo darbo vietoje bendras triukšmo lygis neturi viršyti 85 dBA)	Galimi įvairaus sunkumo klausos ir vestibuliarinio aparato pakenkimai, profesiniai susirgimai	Vengti buvimo padidinto triukšmo zonoje, jei to padaryti neįmanoma, apsaugai nuo triukšmo naudoti ausines, ausų kištukus, kitas įmonėje nustatyta tvarka naudojamas apsaugos priemonės arba trumpinti triukšmo veikimo laiką
<i>Cheminiai veiksniai:</i>		
Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės, abrazyvinės dalelės), alergiškai veikiančios visą organizmą	Galimi įvairaus sunkumo kvėpavimo takų, gleivinės, odos sudirginimai ar sužalojimai, galintys įtakoti ūmius ar lėtinius susirgimus, alergines organizmo reakcijas	Apsaugai nuo dulkių naudoti respiratorius, uždaro tipo akinius, tinkamus tokiam darbui rūbus, avalynę, kitas asmenines bei kolektyvines apsaugos priemonės
<i>Fiziniai veiksniai:</i>		
Elektros srovės poveikis, esant netvarkingai instaliacijai ar netinkamai naudojant elektrinius prietaisus, įrenginius ir įrankius	Įvairaus sunkumo traumų (net mirtinų), sveikatos sutrikdymų rizika	Laikytis apsaugos nuo elektros reikalavimų. Nenaudoti netvarkingų elektrinių įrankių, įrengimų, kitų darbo priemonių. Nesiliesti prie neizoliuotų elektros įrangos dalių, kuriomis teka elektros srovė. Remontuoti elektros įrenginius ir prietaisus gali tik asmuo, turintis atitinkamą elektroapgautos kvalifikaciją
Netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios grindų ar grindinio dangos)	Paslydimas, pargriuvimas. Galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai	Užtikrinti, kad darbo vietoje grindų dangos būtų neslidžios, sausos, lygios, nuolat valomos. Jeigu dėl darbo specifikos grindys būna šlapios ir slidžios, būtina dėvėti apsaugančią nuo paslydimo avalynę
Netvarkingos ar užgriozdintos patalpos, teritorija	Užkliuvimas, pargriuvimas, užgriuvimas, nukritimas. Galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai ar net mirtinos traumos	Nuolat palaikyti tvarką ir švarą patalpose ir teritorijoje. Laikytis sandėliavimui, patalpų eksploatavimui ir teritorijos priežiūrai keliamų reikalavimų
Netvarkingi įrengimai, įrankiai, prietaisai ir kt.	Tikimybė įsipjauti, įsidurti į aštirus daiktus, briaunas, patirti sužalojimus ar įvairaus sunkumo traumas dėl neapsaugotų besisukančių ar kitaip judančių detalių	Dirbti tik su tvarkingais ir reikiamos komplektacijos įrenginiais, įrengimais, įrankiais ir prietaisais, juos naudoti pagal paskirtį ir prisilaikant jų eksploatavimo taisyklių reikalavimų. Savavališkai darbo priemonių nemodifikuoti
Išlėkusios iš griebtuvo detalės	Galimos sunkios traumos	Detales griebtuve patikimai įtvirtinti. Tolygiai priveržti visus griebtuvo kumšteličius. Nepalikti griebtuve priveržimo rakto

Metalo drožlės	Galimos veido, rankų traumos	Teisingai parinkti pjovimo režimą, kad nesusidarytų ilgos drožlės. Nešalinti drožlių ranka, tam tikslui naudoti metalinį kablį. Darbo metu užsidėti apsauginius akinius
----------------	------------------------------	---

<i>Fiziniai veiksniai:</i>		
Krentantys daiktai	Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos	Daiktus, įrankius, medžiagas ir kitas priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi. Nebūti vietose, kur vyksta krovos darbai
Fizinė perkrova (vienkartinis kėlimas moterims 3-15, vyrams 5-25 kg)	Galimos įvairaus sunkumo traumos, raumenų patempimai, stuburo sužalojimai	Nekelti vienam daiktų (detalių, ruošinių, įrenginių), viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Jeigu nėra galimybių tai atlikti dviese, būtina naudotis kėlimo įrenginiais
Pernelyg sunkus arba didelis, griozdiškas arba nepatogus suimti (paimti), nestabilus (arba jo turinys sunkiai perkeliamas) kroviny	Krovinių keliant rankomis, gali kilti pavojus susižaloti, ypač nugarą. Toks kroviny gali sužeisti darbuotojus, ypač susidūrus, dėl savo kontūrų ir (arba) konsistencijos	Krovinius kelti tokioje padėtyje, kurioje kroviny nebūtų laikomas arba juo manipuluojama per atstumą nuo liemens, arba liemenį lenkiant ar sukant. Stengtis naudoti kėlimo įrenginius
Besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos mechanizmų ir įrengimų dalys	Galimos įvairaus sunkumo traumos, galūnių sužalojimai	Neliesiti ir nestabdyti rankomis bei kitomis priemonėmis besisukančio galandimo disko. Diskas turi būti su apsaugomis, apsauginiu ekranu. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių, grandinėlių
Gaisro pavojus	Galimas nudegimo ar net žuvimo pavojus	Pakeisti produktą kitu mažiau pavojingu. Panaikinkite artimus uždegimo šaltinius (kibirkštis, cigaretė ir pan.). Įrenkite kontrolės ir aliarmo priemones. Laikykite gesintuvus lengvai prieinamoje vietoje. Nustatykite veiksmų planą gaisro metu
Asmens higienos taisyklių nesilaikymas	Galimi apsinuodijimo, infekcijų, ir virškinimo trakto negalavimai. Ūmūs susirgimai ar net mirtis	Prižiūrėti ir nuolat valyti sanitarines patalpas. Suteikti darbuotojams galimybę nusiplauti rankas ir nusiprausti po dušu. Įrengti valgymo, persirengimo patalpas. Darbuotojams leidžiama valgyti, praustis ar atlikti gamtinius reikalus tik tam pritaikytuose vietose
<i>Ergonominiai, psichosocialiniai ir organizaciniai veiksniai</i>		
Nepatogi, priverstinė darbo poza	Galimi skeleto sistemos ir raumenų pažeidimai	Tinkamai parinkti darbo aukštį ir darbo priemonių išdėstymą, taip pat sudaryti galimybę keisti darbo pozą

Stresas dėl netinkamo darbo organizavimo, kvalifikacijos stokos	Dėl netinkamo darbo organizavimo galimos problemos tarp kolegų, konfliktai tarp darbuotojų ir vadovaujančio personalo. Stresas ir įtampa padidina jautrumą ir iššaukia klaidas. Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos	Aptarti užduotis ir darbo paskirstymą. Apsvarstyti darbo proceso eigą. Problemas spręsti atskiruose pokalbiuose.
Dėmesio įtampa	Galimos įvairaus sunkumo traumos	Daryti pertraukas, pavaikščioti, padaryti akių mankštą, jei yra galimybė pakeisti darbą, kuris reikalauja mažesnės įtampos

2. **Ženkli darbe vietoje.** Mokinys turi žinoti įmonėje, darbe vietoje (objektuose) esančius saugos ir sveikatos apsaugos ženklus bei vykdyti tai, ką tie ženklai nurodo.

Simbolis	Reikšmė	Simbolis	Reikšmė
ĮSPĖJAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis įspėjamasis ženklas		Įspėjimas. Elektros srovės poveikis
	Įspėjimas. Judančios mašinos dalys		Įspėjimas. Pavojus prispausti
	Įspėjimas. Krentantys daiktai		Įspėjimas. Pavojus nukirsti pirštus
	Įspėjimas. Galima susižeisti galvą		Įspėjimas. Karšti paviršiai
	Įspėjimas. Slidus paviršius		Įspėjimas. Pavojus įkristi
	Įspėjimas. Kenksminga arba dirginanti medžiaga		Įspėjimas. Degi medžiaga
ĮPAREIGOJAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis privalomasis veiksmas		Skaityti gamintojo pateiktą įrenginio eksploatavimo instrukciją, aprašymą
	Būtina vilkėti apsauginius drabužius		Būtina avėti apsauginius batus
	Būtina naudoti apsauginius akinius		Būtina mūvėti apsaugines pirštines

	Būtina dėvėti apsauginį šalną		Būtina dėvėti kepuraitę
DRAUDŽIAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis draudžiamasis ženklas		Eiti pašaliniams asmenims draudžiama
	Draudžiama naudoti ugnį, atvirą šviesos šaltinį		Draudžiama rūkyti
INFORMACINIAI ŽENKLAI			
	Rinkimosi vieta		Rūkymo vieta
	Pirmoji pagalba		Skubios pagalbos telefonas
	Evakuacinis išėjimas tiesiai		Avarinis išėjimas
 	Evakuacinis išėjimas į kairę	 	Evakuacinis išėjimas į dešinę
	Gesintuvas		Gaisrinės žarnos ritinys
	Gaisrinis hidrantas		Gaisro aliarmo skelbimo vieta

3. Įvertinus rizikos veiksnius ir vadovaudamasis nustatytais normomis mokinys privalo naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis:

3.1. akims apsaugoti;

3.2. klausos apsaugines priemones;

3.3. apsauginiais darbo darbužiais.

3.4. kojoms ir pėdoms apsaugoti;

4. Mokinys privalo:

4.1. dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

4.2. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones;

4.3. laiku pranešti profesijos mokytojui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

5. **MOKINIO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ.** Gauti profesijos mokytojo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.

6. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, atsilapojusiais, netvarkingais darbo drabužiais.

7. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti dirbti, įsitikinti, ar grindys sausos, neslidžios, neužkrautos vaikščioti skirtos vietos, vizualiai patikrinti ar pakankamas vietinis apšvietimas.

8. Darbo vietos sutvarkymas:

8.1. darbo vieta ir pačios staklės turi būti tinkamai sutvarkytos, medžiagos ir ruošiniai patogiai sukrauti, priėjimo prie staklių takai turi būti laisvi;

8.2. darbo vietoje turi būti įrengtas stelažas arba staliukas darbo prietaisams ir įrankiams susidėti;

8.3. darbo vieta turi būti pakankamai apšviesta;

8.4. staklių atrama turi būti 80 cm aukščiau grindų paviršiaus. Tarpas tarp atramos ir disko neturi būti didesnis kaip 3 mm.

9. Patikrinti staklių valdymo svirtis, įsitikinti, ar tvarkingi paleidimo įrenginiai, fiksatoriai, staklių valdymo rankenos, kad staklės savaime neįsijunktų ar nesustotų darbo metu.

10. Patikrinti, ar nėra ant staklių stalo įrankių ir pašalinių daiktų.

11. Prieš paleidžiant pirmą kartą stakles, atliekama išorinė staklių, elektros įrenginių ir įžeminimų apžiūra.

12. Prieš darbo pradžią mokinys privalo patikrinti:

12.1. darbo zonos aptvarus;

12.2. ar tvarkingi detalių ir instrumentų tvirtinimo įrenginiai;

12.3. apdorojamos detalės prispaudimo įtaiso būklę;

12.4. ar gerai suteptos detalės.

13. Įjungti stakles ir išbandyti elektros variklio bei kitų mechanizmų darbą tuščiaja eiga.

14. Tiksliai įsitikinus, kad visi staklių mechanizmai dirba normaliai, galima pradėti darbą.

15. Netvarkingus ir netinkamus instrumentus pakeisti gerais.

16. Pastebėjus bet kokią gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį informuoti

tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

17. **DARBO METU.** Vykdyti Marijampolės profesinio rengimo centro darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda profesijos mokytojas ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.

18. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.

19. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje.

20. Neatitraukti dėmesio nuo darbo ir neužsiminėti pašaliniais darbais.

21. Nedirbti, jei darbo vieta nepakankamai apšviesta.

22. Dirbti tik tvarkingais rankiniais instrumentais. Dildės turi būti lygiomis medinėmis rankenomis, metaliniais žiedais. Dildės galas turi būti nenulaužtas, raktai turi atitikti veržlių dydžius. Draudžiama dirbti netvarkingais instrumentais.

23. Mokinio apsaugai nuo drožlių naudotis drožlių gaudytojais ir apsauginiais ekranais. Šalinti drožles galima tik specialiais šepčiais, kabliais. Draudžiama šalinti drožles pučiant ar plikomis rankomis.

24. Galandant peilius patikrinti galandimo įrenginio tvarkingumą:

24.1. apsauginio gaubto įtvirtinimo patikimumą;

24.2. abrazyvinio disko įtvirtinimo detalių (tarpiklių, veržlių, flanšų) patikimumą;

24.3. disko būklę: ar yra žyma apie jo bandymą, ar diskas neištrūkęs ir neiškilęs;

24.4. atramos tvirtinimą. Staklių atrama turi būti 80 cm aukščiau grindų paviršiaus.

Tarpas tarp atramos ir disko neturi būti didesnis kaip 3-4 mm;

24.5. ar aušinimo lovelyje yra pakankamai vandens (jei staklės su aušinimu);

24.6. darbo vietos aplink stakles būklę ir ištraukiamojo vėdinimo sistemą.

25. Galandimo metu įrankį veikianti jėga negali būti nukreipta išilgai įrankio.

26. Dirbant diskais, reikia žiūrėti, kad galandamas įrankis neliestų disko įtvirtinimo flanšų.

27. Dirbant reikia saugotis, kad diskas nesuskiltų. Galandamą įrankį reikia artinti prie disko lėtai, tolygiai, be smūgių ir stipraus prispaudimo.

28. Galandamą įrankį stipriai laikyti rankose, kad neišstrigtų tarp atramos ir disko.

29. Negalima galąsti trumpų pjovimo peilių be specialių, tam skirtų, laikiklių.

30. Galandant įrankį arba apdirbant detalę, naudotis apsauginiu ekranu, o jeigu jo nėra – apsauginiais akiniais.

31. Įtvirtinant detales tekinimo staklių griebtuve, būtina stebėti, kad neišlįstų kumšteliai. Jei kumšteliai išlenda, reikia keisti griebtuvą arba įrengti specialų aptvarą.

32. Užsukant griebtuvą ant staklių suklio (špindelio), reikia po griebtuvu padėti specialų medinį padėklą, atitinkantį griebtuvo formą.

33. Užsukant sunkius griebtuvus, juos pakeliant ar palaikant, būtina naudotis kėlimo įrenginiais, turinčiais specialius čiuptuvus.

34. Negalima atsukinėti griebtuvo staigiu suklio (špindelio) sustabdymu ar kumšteliais smūgiuojant į atramą. Smūgiuojant į atramą nuimti griebtuvą galima tik sukant rankomis, o atrama turi turėti ilgą rankeną, kad būtų galima ją prilaikyti.

35. Neparemiant arkliuku su centru kumšteliniame griebtuve galima tvirtinti ne ilgesnes kaip 2 skersmenų detales, kurios yra centriškos. Kitais atvejais būtina naudoti detalei paremti arkliuką su besisukančiu atrėmimo centru.

36. Apdorojant 12 skersmenų ir ilgesnes detales, taip pat apdorojant metalą

greituminiu būdu, kai detalės ilgis 8 ir daugiau skersmenų, reikia naudoti papildomas atramas (liunetus).

37. Apdorojant detalę, kuri paremta centrais, pirmiausia reikia patikrinti, ar gerai užfiksuotas arkliukas, po to sutepti centrą. Toliau apdorojant detalę centrą reikia tepti periodiškai.

38. Jeigu apdorojant detalę būna didelės apšukos, būtina naudotis besisukančiais rėmimo centrais, kurie įeina į tekinimo staklių komplektą.

39. Draudžiama naudoti sudilusius ar necentriškai besisukančius centrus.

40. Tekinant ilgas detales būtina periodiškai tikrinti, ar gerai įtvirtintas arkliukas, ar suteptas besisukantis centras ir ar geras ašinis prispaudimas.

41. Darbo metu, siekiant išvengti traumų, būtina:

41.1. pradžioje įjungti sukli (špindelį), po to pjaunančio įrankio pastūmą. Peilis priglaudžiamas prie tekinamos detalės tik po to, kai detalė įgauna sukamąjį judesį. Įpjauti reikia pamažu, be smūgių;

41.2. prieš sustabdant stakles pirmiausia būtina atitraukti pjovimo peilį nuo detalės, su peilio pastūmos pagalba pastatyti peilį į saugią padėtį ir tik po to išjungti sukli (špindelį);

41.3. jeigu iš suklio (špindelio) galo išsikiša apdorojamas besisukantis strypas, būtina naudoti apsauginį gaubtą, uždengiantį besisukantį strypą.

42. Peilių įtvirtinimo galvutė atitraukiama į šoną šiais atvejais:

42.1. kai centruojama griebtuvė įtvirtinta detalė;

42.2. kai valomos staklės;

42.3. kai detalė šlifuojama šlifavimo popieriumi;

42.4. kai detalė nupjaunama ir matuojama;

42.5. keičiant griebtuvą atitraukiamas ir arkliukas.

43. Darbo metu reikia teisingai įtvirtinti peilius pjovimo galvutėje. Nekišti po jais atsitiktinių tarpinių. Naudotis tik inventorinėmis tarpinėmis, kurios pasikiša po visa peilio plokštuma. Peilis priveržiamas, stengiantis minimaliai jį iškišti iš pjovimo galvutės. Užveržti būtina trimis varžtais. Inventorinės tarpinės turi būti įvairių storių ir įvairių dydžių, kad nereikėtų po peiliu kišti kelių tarpinių.

44. Apdorojant valkius metalus, kurių drožlės būna ištisinės, susilydžiusios, reikia naudoti peilius su uždedamais drožlės nulaužimo ar susukimo įtaisais.

45. Negalima naudotis griebtuvu, jei susidėvėję griebtuvo kumštelių darbiniai paviršiai.

46. Draudžiama naudoti suspaustą orą detalėms, staklėms, drabužiams valyti, nukreipti oro srautą į darbuotoją.

47. Dirbant staklėmis greituminiu režimu, detalėms atremti reikia naudoti tik besisukančius centrus. Šiuo atveju dirbti su nesisukančiais centrais draudžiama.

48. Reikia stengtis detalę įtvirtinti taip, kad apdorojamas paviršius būtų kiek galima arčiau griebtuvo ar atraminio centro.

49. Ant staklių negalima dėti instrumentų bei įrankių.

50. Atpjaunant sunkias dalis nuo detalės ar ruošinio, atpjaunamojo galo negalima prilaikyti rankomis.

51. Apdorojant trapų metalą, plastikinę masę, kurie dulka, arba naudojant aušinimo skystį, būtina įjungti ištraukiamąją ventiliaciją.

52. Darbo vietą būtina laikyti švaria, netaškyti aušinimo skysčio, neužkrauti detalėmis, ruošiniais bei metalo atliekomis ir drožlėmis.

53. Detales įtvirtinti reikia be smūgių, kad apdorojamos jos neiššoktų.

54. Būtina laiku šalinti nuo staklių drožles specialiais kabliukais ir šepėčiais, tai daroma tik sustabdžius stakles.
55. Apdorojant detales reikia stovėti iš dešinės suporto pusės.
56. Neišjungus staklių draudžiama:
- 56.1. įstatyti ir išimti detales;
 - 56.2. įstatyti ir išimti pjovimo įrankius;
 - 56.3. įstatyti ir nuimti įrenginius;
 - 56.4. uždėti ir nuimti apsaugas;
 - 56.5. matuoti detales;
 - 56.6. stabdyti stakles rankomis prispaudžiant griebtuvą.
57. Apdorojant necentriškas detales, reikia naudoti apsaugas. Jas būtina subalansuoti.
58. Šlifavimui skirti ruošiniai turi būti padėti taip, kad nekeltų pavojaus kitiems darbuotojams, nenukristų;
59. Ruošinius dėti ant staklių užsidėjus pirštines.
60. Prieš įjungiant stakles reikia įsitikinti ar įjungiamas nepavojingas aplinkiniams, ar ant staklių nėra pašalinių daiktų.
61. Prieš paleidžiant variklį, reikalinga visas valdymo svirtis pastatyti į neutralią padėtį.
62. Patikimai pritvirtinti apdorojamą detalę.
63. Šlifuojant negalima žemai palenkti galvos prie šlifavimo vietos.
64. Pastoviai tikrinti staklių ir įrankių techninę būklę, tvarkingumą, nedirbti su netvarkingais įrankiais ir staklėmis.
65. Stakles naudoti pagal paskirtį ir prisilaikant jų eksploatavimo taisyklių reikalavimų
66. Neliesti rankomis besisukančių ar kitaip judančių staklių dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais.
67. Draudžiama apdoroti staklėmis detales, kurių gabaritai didesni negu nurodyta techniniame pase.
68. Darbinės dalys, sukančios šlifavimo popierių (cilindrai, diskai, ritės, skriemuliai ir volai), turi būti subalansuoti.
69. Šlifavimo popierius (švitra) turi būti apdorotas antistatiškai, o staklės turi turėti įtaisą, neleidžiantį susikaupti elektrostatinei iškrovai.
70. Draudžiama staklėse naudoti įplėštą, blogai priklijuotą arba turintį nelygius kraštus švitra.
71. Juostinėse staklėse šlifavimo juostos sujungimo siūlė turi būti tokia, kad jos išorinė pusė būtų atsukta į atvirkščią judėjimo kryptį pusę.
72. Cilindrinėse staklėse švitra tvirtinimo konstrukcija turi sandariai jį prispausti prie cilindro, švitra turi būti be klosčių, išsikišusių kraštų ir gerai įtemptas. Viršutinis persidengiantis švitra kraštas sujungimo ant cilindro vietose turi būti atsuktas kryptimi, priešinga cilindro sukimosi kryptimi.
73. Diskinėse šlifavimo staklėse šlifavimo juostos diametras turi atitikti staklių disko diametrą.
74. Juostinės staklės turi turėti įtaisus, kurie darbo eigoje pastoviai įtemptų šlifavimo juostą.
75. Plačiajuosčių staklių šlifavimo juostos turi būti visiškai uždaros.
76. Siaurajuostėse staklėse turi būti uždengta tik viršutinė (nedarbinė) šlifavimo

juostos dalis.

77. Skriemulių ir nedarbinės juostos dalies, cilindrų, diskų ir šepečių velenėlių apsauginiai įtaisai turi būti sutapatinti su dulkių surinktuvais, užtikrinančiais efektyvų dulkių pašalinimą.

78. Šlifuojant smulkias arba kreivalinijines detales, kad nebūtų traumuojamos dirbančiojo rankos, reikalinga naudoti specialius įtaisus.

79. Staklėse turi veikti blokuotė, neleidžianti įjungti staklių, kai išjungta ištraukiamoji ventiliacija, taip pat esant atdariams arba nuimtiems piltuvėliams ir aptvarų dangčiams.

80. Plačiajuostėse staklėse turi veikti blokuotė, neleidžianti įjungti staklių, kai atidarytas šlifavimo juostos volų aptvėrimo durelės, esant neužtvirtintai šlifavimo staklių konsulinei sijai ir atviroms konsulinių sijų rankenėlėms.

81. Plačiajuostės šlifavimo staklės su kontaktiniu volu iš padavimo pusės turi turėti įtaisus, saugančius nuo numetimo.

82. Cilindrinės staklės turi turėti blokuotę, užtikrinančią staklių išjungimą praleidžiant nenumatyto storio gaminį, taip pat neleidžiančią įjungti mechaninio perstūmimo pavaros arba padavimo volų juos perstumiant rankomis. Diskinės staklės su rite turi turėti blokuotę, neleidžiančią dirbti kartu su šlifavimo staklėmis ir rite.

83. Atliekant vidaus šlifavimą, diskus kurie yra ne šlifuojamos detalės viduje, reikia uždengti gaubtais. Apsauginis gaubtas turi būti pagamintas iš plieno ir tvirtai tvirtintis ant staklių.

84. Techninės priežiūros arba remonto metu staklės turi būti išjungtos.

85. Elektrosaugos reikalavimai:

85.1. neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;

85.2. nedirbti su įrenginiu, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;

85.3. nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio apšildymo radiatorių, vamzdžių ir panašiai) ir elektros įrenginių metalinių dalių (stalinės lempos ir kita), kad, esant pažeistai izoliacijai ir šioms dalims turint elektros įtampą, nesusidarytų grandinė tekėti elektros srovei per žmogaus kūną;

85.4. draudžiama pačiam remontuoti sugedusį elektros įrenginį, laidus, kištuką, kištukinį elektros lizdą. Tai atlikti privalo darbuotojas, turintis reikiamą elektrotechninę kvalifikaciją.

86. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė, kai krovinys nuolat pernešamas per pamainą ar dirbant kitą darbą:

86.1. vyrams – 5-25 kg;

86.2. moterims – 3-16 kg.

87. Stakles valyti, reguliuoti galima tik išjungus elektros variklį ir visiškai sustojus besisukančioms dalims.

88. Vadovaujantis gamintojo pateiktais eksploataciniais reikalavimais, atlikti tekinimo staklių techninio aptarnavimo darbus.

89. Atliekant šiuos darbus naudotis tik tvarkingais rankiniais įrankiais.

90. Naudojami veržlių raktai turi atitikti veržlių matmenis. Draudžiama atsukinėti ir užsukinėti veržles didesnių matmenų raktu, tarp rakto ir veržlės įdėjus metalines plokšteles, pailginti raktą prijungiant prie jo kitą raktą arba vamzdį, taip pat atsukant veržlės raktą mušti plaktuku.

91. Netyčia paliejus tepalą, alyvą, aušinimo ar kitus skysčius patalpose, išsiliejimo vietą apiberti pjuvenomis ar kita sorbuojančia medžiaga. Susigėrus palietiems skysčiams, surinkti

sorbentą į tam skirtą tarą (tara turi turėti užrašą, nurodantį, kam ji skirta).

92. Draudžiama palikti nesutvarkytas tepaluotas, šluostymo, valymo medžiagas. Visas panaudotas medžiagas, reikia surinkti į metalinę dėžę ir baigus darbą išnešti iš patalpos.

93. Darbo metu užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje, stebėti praėjimų ir pravažiavimų saugumą, susidariusias atliekas nuolat pašalinti į tam skirtą vietą.

94. Draudžiama be tiesioginio vadovo žinios patikėti pareigas ar darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikinėti darbus nesusijusius su užduoties vykdymu. Pasišalinti iš darbo vietos galima tik gavus tiesioginio vadovo leidimą.

69. MOKINIO VEIKSMAI YPATINGAIS ATVEJAIS. Būtina išjungti elektros įrenginius ir pranešti tiesioginiam vadovui šiais atvejais:

69.1. pastebėjus stiprų detalių, laidų įkaitimą;

69.2. sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja kištukinis elektros lizdas, jungiklis);

69.3. pajutus svylančių laidų kvapą;

69.4. nutrūkus elektros energijos tiekimui;

69.5. pajutus neįprastai padidėjusį triukšmą.

95. Įsijungus apsauginei ar gaisrinei signalizacijai, nedelsiant reaguoti į pavojaus signalą:

95.1. apžiūrėti pažeistą zoną;

95.2. elgtis ramiai, nesutrikinti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;

95.3. prireikus iškviešti pagalbos tarnybas bendru pagalbos telefonu – 112.

96. MOKINIO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ. Išjungti stakles ir visiškai sustojus besisukančioms dalims, nuvalyti šepečiu nuo jų drožles;

97. Pašalinti iš darbo vietos pjuvenas, ruošinius, detales ir skudurus.

98. Sutvarkyti darbo vietą: darbo metu naudotus įrankius sudėti į jiems skirtas vietas.

99. Tvarkingai į spintelę susidėti darbo drabužius.

100. Informuoti profesijos mokytoją apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turėjusius įtakos saugiam pavesto darbo atlikimui.